

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

Mottagare
Enligt sändlista

Externremiss - Nedläggning av spår och växlar på sträckan Hallsberg-Stenkumla, inkl. trafikplats Tälle, del av bandel 417, 419 och 522 i Hallsbergs kommun och Askersunds kommun, Örebro län

Bakgrund

Järnvägen är en viktig del av Sveriges infrastruktur. För att den ska fungera effektivt behöver den utvecklas efter de behov som finns. Detta kan innebära att delar av järnvägsanläggningen behöver läggas ner eller flyttas.

Trafikverket får enligt 6 kap. 10 § i järnvägsmarknadsförordningen (2022:416) besluta att del av järnvägsnätet som ägs och förvaltas av staten ska läggas ner och ersättas på annan plats i eller i anslutning till det statliga järnvägsnätet. En förutsättning är att de funktioner som den del av järnvägsnätet som ska läggas ned har fyllt, och som fortsatt är aktuella, upprätthålls på en annan plats i eller i anslutning till det statliga järnvägsnätet. Den alternativa lokaliseringen kan avse dels rena nybyggnationer, men kan även utgöras av en del av järnvägsnätet som har varit i bruk en tid. I sådana situationer ska det göras ett undantag från järnvägsmarknadsförordningens bestämmelser om upphörande av underhåll och nedläggning av järnväg och 7-9 §§ ska därmed inte tillämpas, det vill säga att nedläggningen inte behöver föregås av ett beslut om att upphöra med underhållet och att inte heller trafiken behöver vara av endast obetydlig omfattning.

Detta ärende bedöms kunna avvecklas med stöd av 6 kap. 10 § i järnvägsmarknadsförordningen (2022:416).

Innan Trafikverket beslutar om nedläggning ska verket höra "Försvarsmakten och övriga berörda totalförsvarsmyndigheter, berörda länsstyrelser, regioner, kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och järnvägsföretag samt andra som är berörda".

Ärendet

Hallsberg rangerbangård (Hrbg) är en viktig knutpunkt för det svenska järnvägsnätet. Sträckan mellan Hallsberg och Stenkumla är en del av Godsstråket genom Bergslagen och ingår i projekt "Dubbelspårsfunktion för

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

godsstråket genom Bergslagen” som innebär att dubbelspår byggs mellan Hallsberg och Degerön. Syftet med kapacitetshöjningen är att möjliggöra fler godståg på godsstråket genom Bergslagen.

Detta ärende hanterar driftplatserna Hallsbergs rangerbangård, Hallsbergs personbangård, Tälle, Skymossen, Åsbro samt Stenkumla. Utöver detta föreslår Trafikverket att avveckla del av bandel 522, samt distansen mellan driftplatsdel Skymossen och Stenkumla.

Figur 1 Översiktsbild av det nya dubbelspåret mellan Hallsberg och Stenkumla, markerat i lila samt de gamla spår som planeras avvecklas markerat i rött (samt är överkryssade). Denna bild finns i större storlek i bilaga 2 kartor och bilder (källa: AKJ Dubbelspår Hallsberg-Stenkumla v.3).

Projektet innebär att nytt dubbelspår byggs mellan Hallsberg och Stenkumla och för att dessa ska kunna byggas behöver befintliga spår avvecklas. Det nya dubbelspåret kommer att ersätta alla funktioner som fortsatt är aktuella på sträckan mellan Hallsberg och Stenkumla samt Tälle. Spårerna kommer innebära en förbättring av befintliga funktioner eftersom det nya dubbelspåret kommer möjliggöra högre kapacitet. Nya magasineringsspår byggs vid infarten till Hallsberg infartsgrupp för att skapa redundans i tågtrafiken. På Hallsbergs rangerbangård kommer del av spår 104 samt del av spår 111 samt växlarna 575, 576, 577, 579, 580 att avvecklas för att möjliggöra ny spårlayout.

Befintlig spårdistans mellan Hallsberg och Stenkumla har använts i flera decennier och har fyllt funktionerna infart och utfart från Hallsberg ut på Godsstråket genom bergslagen. Spårutformningen av spår 101 och 104 mellan

Ärendenummer
TRV 2024/110235Dokumentdatum
2026-02-02Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Hallsberg och Skymossen har använts för att persontåg som ska färdas västerut eller österut ska undvika onödiga vändningar i Hallsberg och kan därmed vinna tid. Funktionen att trafikera västerut ersätts genom den nya anknytningspunkten vid driftplats Tälle som möjliggör trafik utmed Västra stambanan. Funktionen för trafikering österut på spår 104 ersätts med spår 111 som finns idag men kommer ligga i nytt läge. Den nya spårlayouten kommer kopplas till en ny driftplatsdel, Älvskog, i närheten av driftplats Tälle. Spårutformningen så som den ser ut idag är alltså inte längre aktuell för järnvägsnätet och genom implementering av dubbelspår enligt figur 1, stärks kapaciteten på banan. Funktionen som infart och utfart till och från Hallsberg kommer att ersättas till fullo i och med den nya dubbelspårsutformningen som byggs.

Hallsbergs rangerbangård och personbangård

Vid driftplatserna Hallsbergs rangerbangård (Hrbg) och Hallsbergs personbangård (Hpbg) finns idag flera spår och växlar som hanterar infart och utfart mot Godsstråket genom Bergslagen. Spåren 101 (från Hpbg) och 104 (från Hrbg) har historiskt fungerat som ett partiellt dubbelspår och har en specifik funktion för att möjliggöra för tåg att färdas västerut eller österut utan tidskrävande vändningar inne i Hallsberg. I och med att det nya dubbelspåret byggs, kommer dessa spår och deras funktioner att ersättas av den nya anläggningen. Spår 101 (Bandel 419/522) avvecklas delvis för att möjliggöra ny spårlayout. Spåret avvecklas från km 199+971 samt mellan växel 101 och 102 tillsammans med växlarna. Spår 104 samt 105 (Bandel 417/419) avvecklas från km 3+866 vid Hrbg. Spår 104 avvecklas i syfte att justeras för att möjliggöra anpassning till den nya spårlayouten. Spår 105 avvecklas i syfte att justeras för att anpassas till den nya spårlayouten och ansluter till driftplats Tälle, därmed möjliggörs trafikering västerut. Spår 111 (Bandel 419) avvecklas delvis från växel 575 till växel 582 inom driftplats Tälle och ersätts med ett nytt spår 111 som ansluter till det nya dubbelspåret och möjliggör trafikering österut. Ett flertal växlar behöver även avvecklas för att göra plats för den nya spårlayouten. Växel 575, 576, 577, 579 och 580, som ansluter till spår 104 samt 105 vid rangerbangården, avvecklas. Vid Hallsbergs personbangård avvecklas växlarna 101 och 102. Funktionerna som dessa spår och växlar tidigare fyllt och som fortsatt är aktuella att behålla inom järnvägsnätet, (infart, utfart) kommer att ersättas till fullo och med förbättrad kapacitet. Ersättningen sker genom det nya dubbelspåret, som förbättrar möjligheterna till ankomst och avgång till och från rangerbangården.

Åsbro

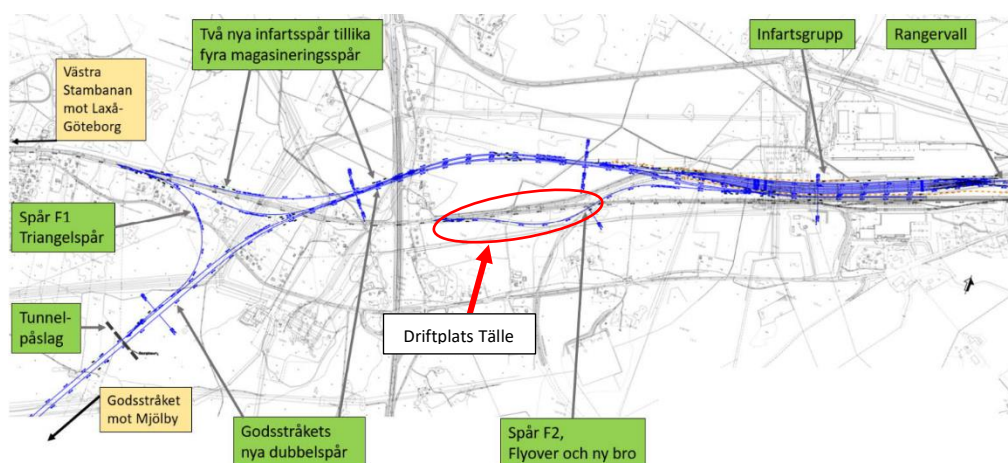
I Åsbro finns idag två uppställningsspår (spår 4 och 5), ett skyddsspår (spår sky2) och ett mötesspår (spår 1) samt normalhuvudspåret (spår 2). På driftplatsen finns även sex växlar. Uppställningsspåren och skyddsspåret är

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

idag avstängda och har inte trafikerats på mycket länge. Spår 4 och 5 från växel 3 till stoppbock fs besiktigas inte idag och är avstängda. Spår 4 från växel 35 till växel 3 samt sky2 besiktigas idag men används inte. Spår 4, 5 samt sky2 har bedömts vara i så dåligt skick att de inte är farbara i dagsläget. Att rusta spår 4 till farbart skick skulle innebära totalrenovation av spår 4. Alla spår (spår 1, 2, 4, 5, sky2) och växlar (växel 2, 3, 6, 21, 22, 35) samt tillhörande järnvägsanläggningsdelar inom driftplatsen kommer avvecklas inom projekt "Dubbspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen".

Spår 4 har tidigare använts för uppställning i anknytning till ett närliggande impregneringsverk som sedan 2012 inte längre har någon verksamhet på platsen. Dessutom har en kostsam sanering av förorenade ämnen genomförts på platsen, så därför är det numera osannolikt att verksamheten ska återuppstå. Det spår som anknöt depån med uppställningsspår 4 har redan avvecklats och användes troligtvis som magasineringsspår för utfart på huvudspår (spår 2). På grund av det obefintliga behovet av spår 4 kommer funktionerna som spår 4 tidigare fyllt inte att behövas i den nya dubbspårsutformningen. Mötesspåret (Spår 1) används idag men funktionen bedöms kunna ersättas genom utbyggnaden av dubbspåret.

Figur 2 Planerad ny utformning av anslutningar mellan infartsgruppen, Västra stambanan och Godsstråket genom Bergslagen (Källa: AKJ Dubbspår Hallsberg-Stenkumla v.3). Blå markering visar ny spårlayout.

Skymossen

Driftplats Skymossen ligger på sträckan mellan Hallsberg och Åsbro och består av växel 652 och två spår, 101 och 104. Driftplatsen ligger på bandel 419. Driftplatsen har använts för att separera infart och utfart till och från

Ärendenummer
TRV 2024/110235

Dokumentdatum
2026-02-02

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Hallsberg. Funktionen ersätts genom den nya dubbelspårssträckningen, hela driftplatsen avvecklas.

Tälle

Driftplats Tälle ligger väster om Hallsberg personbangård och i samband med ombyggnationen kommer spår 105, 111 samt växlarna 581, 582, 583 och 584 med tillhörande spårlänkar att påverkas. Spåren har idag funktionen som genomfartsspår respektive normalhuvudspår. I samband med avvecklingen av spåren kommer växlarna samt växellänkarna att avvecklas och ersättas med rakspår. Spåren och spårens funktioner ersätts med det nya dubbelspåret (se figur 2). Spår 105 kommer att ersättas med nytt spår, spår 103, som ansluter Hallsberg personbangård med Tälle. Det nya spåret kommer ligga i delvis ny utformning och befintligt spår behöver därmed avvecklas i detta ärende. Spår 111 kommer att ersättas med ett nytt spår 111, som ansluter till dubbelspåret i en ny driftplatsdel, Älvskog. Spåret kommer ligga i delvis ny utformning och den befintliga utformningen behöver därmed avvecklas i detta ärende.

Stenkumla

Stenkumla avvecklas som driftplats. Driftplatsen har fungerat som mötesstation för trafikering mellan Hallsberg och Motala. Funktionen som driftplatsen fyller idag kommer inte längre vara aktuell i samband med utbyggnaden av dubbelspåret och driftplatsen behöver därmed avvecklas. I samband med detta kommer spår 1, som idag används som mötesspår, att delvis avvecklas för att anpassas till det nya dubbelspåret. Det nya dubbelspåret kommer att anpassa befintligt spår till den nya utformningen. Vid km 214 + 584 och norrut, avvecklas det befintliga spår 1 för att ersättas av spår i nytt läge som gör plats åt det nya dubbelspåret. Spår 2 justeras inte, istället justeras enkelspåret från km 213 + 353 och norrut (16 + 244 efter justering).

Det finns en beslutad järnvägsplan kopplat till hela sträckan "Dubbelspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen". Projektet är utpekat i nationell plan då det är en del av det övergripande projektet "Dubbelspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen". Flera av

Ärendenummer
TRV 2024/110235

Dokumentdatum
2026-02-02

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

järnvägsanläggningsdelarna i detta ärende ingår i järnvägsnätsbeskrivningen (JNB).

Spår som föreslås avvecklas Hallsberg - Stenkumla:

Spår 101 på bandel 419 och 522 från km 199+971 till gr-01, Skymossen

- Cirka 7525 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Ny stoppbock vid 200+016.
- Genomfartsspår.
- Växel 652 avvecklas tillsammans med driftplatsen.
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 101 på bandel 419 från växel 101 till växel 102 inom Hallsbergs personbangård

- Cirka 113 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Avvecklas för att möjliggöra uppställningsspår på spår 101 och spår 1.
- Genomfartsspår.
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 104 på bandel 417 och 419 från km 3+866 till växel 652, Skymossen

- Cirka 6820 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Genomfartsspår.
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Ärendenummer
TRV 2024/110235

Dokumentdatum
2026-02-02

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Spår 105 på bandel 417 och 419 från km 3+866 till stoppbock s1 inom driftplats Tälle

- Cirka 1680 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Genomfartsspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 111 på bandel 419 från växel 575 till stoppbock s2 inom driftplats Tälle

- Cirka 975 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Ersätts med nytt spår 111 i nytt läge.
- Normalhuvudspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB
- Skyddsspår 111 mellan växel 581 och stoppbock s2 avvecklas då funktionen inte längre är nödvändig då den spelat ut sin roll inom järnvägssystemet.

Spår som föreslås avvecklas på sträckan Skymossen-Åsbro:

Enkelspåret med tillhörande järnvägsanläggningsdelar på bandel 522 mellan km 207+562,020 och km 209+404,990

- Cirka 1850 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Normalhuvudspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

Spår som föreslås avvecklas inom driftplats Åsbro:

Spår 1 på bandel 522

- Cirka 720 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Avvikande huvudspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 2 på bandel 522

- Cirka 1220 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Normalhuvudspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 4 på bandel 522

- Cirka 280 spårmeter.
- Spåret är avstängt för trafik på grund av dåligt skick.
- Ersätts inte. Funktionen uppställningsspår är inte längre aktuell att behålla då den spelat ut sin roll inom järnvägssystemet och driftplatsen kommer att avvecklas enligt krav på projektet.
- Sidospår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår 5 på bandel 522

- Cirka 220 spårmeter.
- Spåret är avstängt för trafik på grund av dåligt skick.
- Ersätts inte. Funktionen uppställningsspår är inte längre aktuell att behålla då den spelat ut sin roll inom järnvägssystemet och driftplatsen kommer att avvecklas enligt krav på projektet.
- Sidospår

Ärendenummer
TRV 2024/110235

Dokumentdatum
2026-02-02

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår sky2 på bandel 522

- Cirka 40 spårmeter.
- Spåret är avstängt för trafik på grund av dåligt skick.
- Ersätts inte. Funktionen är inte längre aktuell att behålla på platsen i samband med att både spår 4 och 5 avvecklas. Driftplatsen kommer att avvecklas enligt krav på projektet.
- Skyddsspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB

Spår som föreslås avvecklas på sträckan Åsbro-Stenkumla:

Enkelspåret med tillhörande järnvägsanläggningsdelar på bandel 522 mellan km 210+714,020 och km 213 + 353 (16 + 244 efter justering)

- Cirka 2639 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Normalhuvudspår
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB
- Kilometertalet kommer ändras i samband med byggnation av den nya spårlayouten.

Spår som föreslås avvecklas på driftplats Stenkumla:

Del av spår 1 på bandel 522 från km 214 + 584 och norrut.

- Cirka 140 spårmeter.
- Spåret är öppet för trafik.
- Ersätts med nytt spår i nytt läge.
- Anknytningspunkt för det nya dubbelspåret vid km 214 + 584.
- Inte tillgängligt för uppställning i JNB.

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

Ovan beskrivs de spår som ska avvecklas på sträckan Hallsberg personbangård/rangerbangård – Stenkumla. I bilaga 3 beskrivs samtliga spår och växlar som kommer avvecklas på sträckan Hallsberg personbangård/rangerbangård – Stenkumla. Eventuella avstängningar samt dialoger med berörda, hanteras av projektet och kommer att genomföras enligt TPÅ-processen (Trafikpåverkande åtgärd). Frågor om tidplan hänvisas till projekt "Dubbelspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen". Spårsträckan mellan Hallsberg personbangård/rangerbangård och Skymossen (figur 1), spår 101 och 104, kommer avvecklas i samband med utbyggnaden av det nya spåret. Vid öppning av dubbelspåret stängs den befintliga sträckan mellan Hallsberg personbangård/rangerbangård och Stenkumla av för trafik. All trafikering kommer därefter ske på det nya spåret när det öppnat. Projektet planerar att i och med öppnandet av den nya spårsträckan stänga av alla de tidigare använda spåren på sträckan. Dubbelspåret ökar kapaciteten och tillåter att flera tåg trafikerar samma sträcka.

Avvecklingen av spår och växlar i detta ärende uppgår till totalt ca 23 kilometer spår för att möjliggöra en mer effektiv järnväg. Alla de funktioner som fortsatt är aktuella kommer att ersättas genom bygget av det nya dubbelspåret.

Genomförbarheten är säkerställd i och med att Järnvägsplan för projektet har vunnit laga kraft och projektet "Dubbelspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen" är prioriterat i nationell plan. Inga juridiska hinder, såsom befintliga avtal eller rättigheter, som hindrar den föreslagna nedläggningen har identifierats.

De berörda järnvägsanläggningsdelarna som omfattas av järnvägsnätsbeskrivningen (JNB) kommer att hanteras och formellt utgå ur JNB i samband med att det nya dubbelspåret tas i drift, i enlighet med projektets tidplan.

Förslag till beslut

Då de funktioner som den del av järnvägsnätet som ska läggas ned har fyllt, och som fortsatt är aktuella, upprätthålls på en annan plats i eller i anslutning till det statliga järnvägsnätet har Trafikverket för avsikt att fatta beslut om nedläggning enligt 6 kap. 10 § järnvägsmarknadsförordningen (SFS 2022:416) för spår och växlar, med tillhörande järnvägsanläggningsdelar, mellan Hallsberg och Stenkumla, bandel 417, 419 och 522 i Hallsbergs kommun och Askersunds kommun, Örebro län.

Spår som föreslås läggas ned:

Ärendenummer
TRV 2024/110235

Dokumentdatum
2026-02-02

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Driftplats Hallsberg rangerbangård på bandel 417: spår 104, spår 111

Driftplats Hallsberg personbangård på bandel 419 och 522: spår 101 från km 199+971 och söderut.

Driftplats Tälle på bandel 419: spår 105, spår 111 från gr-05 till stoppbock s2, spår 581-582

Sträckan mellan driftplatserna Hallsberg och Skymossen: enkelspår på bandel 419 samt enkelspår på bandel 417

Driftplats Skymossen på bandel 419: spår 101, 104

Sträckan mellan driftplatserna Skymossen – Åsbro på bandel 522: Enkelspår

Driftplats Åsbro på bandel 522: spår 1, 2, 4, 5, sky2

Sträckan mellan driftplatserna Åsbro och Stenkumla på bandel 522: Spår från driftplatsgräns gro2 i Åsbro till km 213 + 353 och norrut till driftplatsgräns gr-01.

Driftplats Stenkumla på bandel 522: Del av spår 1 från växel 21 till km 214 + 584 och norrut.

Växlar som föreslås läggas ned:

Driftplats Hallsberg rangerbangård på bandel 417: växel 575, 576, 577, 579, 580.

Driftplats Tälle på bandel 417 och 419: 581, 582, 583, 584

Driftplats Skymossen på bandel 419: växel 652

Driftplats Åsbro på bandel 522: växel 2, 3, 6, 21, 22, 35

Driftplats Stenkumla på bandel 522: växel 21

Beslutet omfattar även tillhörande järnvägsspåranläggningsdelar vilket bland annat omfattar justering av relaterade stoppbockar, kontaktledningar och signaler.

Trafikverkets beslut om nedläggning får överklagas hos regeringen enligt 7 kap. 8 § järnvägsmarknadsförordningen.

Beslutet gäller från och med då tiden för överklagande löpt ut och beslutet om nedläggning vunnit laga kraft. Beslutet verkställs enligt etappplaneringen för projekt ”Dubbelspårsfunktion för godsstråket genom Bergslagen”, preliminärt under 2031.

Ärendenummer
TRV 2024/110235
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2026-02-02

Åtgärder efter beslut

Rent praktiskt innebär ett beslut om nedläggning att järnvägsanläggningsdelarna, inte längre ingår i det järnvägsnät som förvaltas av staten genom Trafikverket. När beslut om nedläggning vunnit laga kraft kan beslut om rivning fattas enligt kapitel 11 i TDOK 2014:0116.

Kontakter och hänvisning

Externremiss pågår till och med 2026-04-03. Ert yttrande märks med ”Nedläggning av spår och växlar på sträckan Hallsberg-Stenkumla, inkl. trafikplats Tälle, bandel 417, 419 och 522 i Hallsbergs kommun och Askersunds kommun, Örebro län”.

Yttranden skickas till: trafikverket@trafikverket.se

Med vänlig hälsning

Tove Västibacken
enhetschef utredning

Handläggare
Johannes.a.gustafsson@trafikverket.se
Direkt: 070-007 12 45

Trafikverket
Adress: Box 810, 781 28 Borlänge
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Bilagor:

- Bilaga 1, Sändlista
- Bilaga 2, kartor och bilder
- Bilaga 3, Förteckning spår och växlar

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/110235, Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2026-02-02, Dokumenttyp BREV.
Konfidentialitetsnivå:[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.